

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE cu privire la modificarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 421/2019

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)

Departamentul gaze naturale și energie termică. Persoană de contact: Denis Vasiliev, consultant, tel: 022 823930

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

Intervenția propusă are ca obiect modificarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 421/2019, (în continuare Regulamentul nr. 421/2019) în scopul ajustării cadrului normativ secundar la evoluțiile recente din legislația primară.

Prezentul proiect se înscrie în procesul de ajustare a cadrului normativ național în raport cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice și cu prevederile legislației naționale în vigoare aplicabile sectorului gazelor naturale

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de modificare al Regulamentului nr. 421/2019, a fost elaborat în temeiul art. 7 alin. (1) lit. i) și art. 35 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Legea nr. 108/2016), care stabilesc competența ANRE de a aproba Regulamentul privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor și de a monitoriza respectarea acestuia de către operatorii sistemelor de transport.

Totodată, proiectul are la bază și modificările operate prin Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative, inclusiv dispozițiile art. VI alin. (4) și alin. (6), potrivit cărora Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică urmează să aprobe, „în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a legii, procedura de alocare a capacității rețelelor de transport al gazelor naturale în punctele interne”, iar operatorul sistemului de transport urmează să elaboreze și să prezinte Agenției, procedura respectivă.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În procesul de aplicare a Regulamentului nr. 421/2019, au fost identificate anumite necesități de completare la nivelul procedurilor aplicabile punctelor interne ale sistemului de transport, în special în ceea ce privește mecanismul de alocare a capacității și claritatea unor procese operaționale aferente.

În contextul proiectului au fost identificate următoarele categorii de entități afectate de aplicarea mecanismelor de acces la rețeaua de transport al gazelor naturale:

1. *Operatorul Sistemului de Transport (OST)*, SRL „Vestmoldtransgaz”, gestionează, conform situației pentru anul 2025, o rețea de circa 1.683 km, punctele de interconectare transfrontalieră, precum și punctele interne de ieșire către sistemele de distribuție a gazelor naturale.

2. *Operatorii Sistemelor de Distribuție (OSD)*, în număr de 18 titulari de licență, care preiau gazele naturale din rețeaua de transport și asigură ulterior distribuția acestora către consumatorii finali, în condițiile contractelor relevante încheiate pe piață.

3. *Utilizatorii de sistem* reprezintă 35 de furnizori licențiați, dintre care circa 10 sunt activi în mod constant și necesită capacități de transport pentru portofoliile proprii.

4. *Consumatorii noncasnici instalații de utilizare ale cărora sunt racordate direct la rețeaua* de transport al gazelor naturale, în număr de 3.

În procesul de aplicare a Regulamentului nr. 421/2019, s-a constatat că menținerea actualelor reguli generează efecte negative concrete asupra pieței, manifestate prin aplicarea neuniformă și insuficient de predictibilă a procedurilor de nominalizare, renominalizare și alocare la punctele interne ale sistemului de transport. În lipsa unor reguli tehnice detaliate referitoare la punctele virtuale de ieșire, OST și utilizatorii de sistem se confruntă frecvent cu dificultăți operaționale în procesul de reconciliere zilnică a cantităților. Aceste curențe procedurale duc la apariția unor discrepante între cantitățile fizice măsurate și cele comercializate, generând riscul aplicării unor penalități de dezechilibru nejustificate pentru cei 35 de furnizori licențiați (conform datelor din Registrele ANRE) și costuri de sistem suplimentare.

Totodată, mecanismul anterior de alocare a capacității bazat pe depunerea și examinarea manuală a cererilor nu mai corespunde realității operaționale a pieței. Având în vedere că, în prezent, rezervarea capacității la punctele de interconectare se realizează prin intermediul licitațiilor organizate pe platforma regională de rezervare a capacității (în conformitate cu Codul rețelelor de gaze naturale), menținerea unor proceduri manuale distincte pentru punctele interne creează fragmentare și ineficiență administrativă pentru OST. Lipsa unui mecanism standardizat, similar cu practicile din statele membre UE, limitează flexibilitatea celor 10 furnizori activi constant de a-și ajusta portofoliile în timp util, diminuând competitivitatea pe piața angro.

Dacă cadrul normativ actual rămâne neschimbat, se va menține riscul unor interpretări subiective și al unor dispute comerciale recurente între OST, cei 18 OSD și utilizatorii de sistem, iar Regulamentul nr. 421/2019 va continua să conțină prevederi caduce, necorelate cu modul efectiv de funcționare a platformelor de rezervare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în creșterea eficienței și predictibilității operaționale a sistemului de transport al gazelor naturale, având ca rezultat eliminarea disputelor comerciale aferente alocării cantităților la punctele interne și optimizarea utilizării capacității rețelei de către participanții la piață, începând cu anul gazier următor.

Obiectivele specifice ale proiectului reprezintă:

1. Reducerea la zero a asimetriilor informaționale și a aplicării neuniforme a procedurilor de acces la rețea, prin standardizarea a 100% din procesele de nominalizare, renominalizare și alocare la punctele interne (ieșirea spre rețelele de distribuție și consumatorii direcți) până la finalul anului curent.
2. Diminuarea timpului administrativ alocat de OST și utilizatorii de sistem pentru procesarea solicitărilor de capacitate, prin abrogarea normelor caduce și trecerea integrală a procedurilor de rezervare la un model bazat pe platforme de rezervare și principii standardizate (ex. „*primul venit-primul servit*”, „*pro-rata*”), aplicabil imediat după intrarea în vigoare a hotărârii.
3. Dinamizarea tranzacțiilor pe piața secundară de capacitate cu cel puțin 15% în primul an de aplicare, prin instituirea și reglementarea clară a două mecanisme distincte: transferul dreptului de utilizare și transferul complet al drepturilor și obligațiilor comerciale.

Principalele prevederi ale proiectului

Prima intervenție importantă a proiectului constă în excluderea procedurii vechi de alocare a capacității, prevăzută anterior la pct. 24–54 din Regulamentul nr. 421/2019. Aceste prevederi reflectau

un mecanism administrativ de depunere și examinare a cererilor de alocare a capacității care nu mai corespunde modului actual de rezervare a capacității la punctele de interconectare. Pentru aceste puncte, capacitatea este rezervată prin licitații organizate în cadrul platformei regionale de rezervare a capacității, iar alocarea se realizează potrivit acordurilor de interconectare aplicabile. Prin urmare, proiectul elimină prevederile devenite caduce și asigură corelarea Regulamentului nr. 421/2019 cu modul efectiv de funcționare a mecanismelor de rezervare a capacității la punctele de interconectare.

A doua intervenție vizează completarea Regulamentului nr. 421/2019, cu prevederi dedicate punctelor interne ale sistemului de transport. Acestea se referă la punctele de ieșire din rețeaua de transport spre rețelele de distribuție și spre instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali noncasnici racordați direct la rețeaua de transport. În acest sens, proiectul introduce reguli privind constituirea punctelor virtuale de ieșire, nominalizarea și renominalizarea capacității, determinarea capacității disponibile în punctele virtuale și alocarea cantităților de gaze naturale către utilizatorii de sistem.

Pentru fiecare operator al sistemului de distribuție se constituie câte un punct virtual de ieșire prin gruparea punctelor fizice de ieșire operate de operatorul respectiv, iar pentru fiecare consumator final noncasnic racordat direct la rețeaua de transport se constituie un punct virtual individual. Capacitatea disponibilă în punctele virtuale se stabilește ca sumă a capacităților disponibile în punctele fizice componente, ceea ce permite simplificarea proceselor de nominalizare, alocare și reconciliere comercială.

Proiectul stabilește, de asemenea, termene clare pentru transmiterea nominalizărilor, confirmarea cantităților și efectuarea renominalizărilor la punctele interne. Astfel, utilizatorii de sistem vor dispune de un cadru procedural previzibil, iar OST va avea reguli clare pentru gestionarea fluxurilor operaționale aferente acestor puncte.

În ceea ce privește alocarea la punctele interne, proiectul stabilește responsabilitățile OSD, ale OST și, după caz, ale consumatorilor finali noncasnici racordați direct la rețeaua de transport. Pentru livrările operate prin rețelele de distribuție, OSD efectuează alocarea finală pe fiecare portofoliu al utilizatorului de sistem până în a cincea zi calendaristică a lunii următoare. În cazul consumatorilor finali racordați direct la rețeaua de transport, alocarea se realizează pe baza măsurărilor zilnice, iar dacă prin același punct de ieșire livrează mai mulți utilizatori de sistem, alocarea se efectuează potrivit informațiilor furnizate de consumatorul final.

Pentru situațiile în care consumatorul final nu realizează alocările necesare, proiectul prevede aplicarea principiului „pro rata”, raportat la nominalizările confirmate. De asemenea, în cazul în care măsurarea nu poate fi realizată din cauze tehnice sau nu sunt respectate cerințele de alocare, alocarea zilnică se efectuează de către OST pe baza principiului „alocare = nominalizare confirmată”, cu regularizarea ulterioară a eventualelor diferențe.

A treia intervenție vizează perfecționarea cadrului normativ aferent pieței secundare de capacitate, prin reglementarea expresă a două modalități distincte de transfer, și anume transferul dreptului de utilizare a capacității rezervate și transferul complet al drepturilor și obligațiilor privind capacitatea rezervată. Prima modalitate permite utilizatorului inițial să transfere dreptul de utilizare a capacității, cu menținerea obligației de plată în sarcina acestuia, iar cea de-a doua presupune preluarea de către utilizatorul beneficiar a drepturilor și obligațiilor aferente capacității transferate, inclusiv a obligației de plată. Această diferențiere clarifică responsabilitățile comerciale și financiare ale utilizatorilor de sistem și oferă OST un cadru mai previzibil pentru confirmarea sau refuzul tranzacțiilor de transfer.

3.2. Principalele soluții propuse

Soluțiile promovate în proiect constau în modificarea punctuală a Regulamentului nr. 421/2019, prin eliminarea prevederilor devenite inaplicabile și completarea acestuia cu reguli procedurale clare pentru punctele interne ale sistemului de transport.

Prima soluție are ca scop abrogarea mecanismului vechi de alocare a capacității prevăzut anterior la pct. 24–54 din Regulamentul nr. 421/2019, întrucât acesta nu mai corespunde modului actual de rezervare a capacității la punctele de interconectare. Pentru aceste puncte, proiectul clarifică faptul că rezervarea capacității are loc prin licitații organizate în cadrul platformei regionale de rezervare a capacității, iar alocarea se realizează potrivit acordurilor de interconectare aplicabile.

A doua soluție constă în instituirea unei proceduri distincte pentru punctele interne ale sistemului de transport. Aceasta include reguli privind nominalizarea și renominalizarea capacității, constituirea punctelor virtuale de ieșire, determinarea capacității disponibile în aceste puncte și alocarea cantităților de gaze naturale către utilizatorii de sistem, inclusiv prin aplicarea principiilor „*primul venit-primul servit*”, „*pro rata*” și, în cazurile prevăzute expres, „*alocare = nominalizare confirmată*”.

A treia soluție constă în perfecționarea regulilor aplicabile pieței secundare de capacitate, prin diferențierea transferului dreptului de utilizare a capacității rezervate de transferul complet al drepturilor și obligațiilor privind capacitatea rezervată. Această clarificare permite delimitarea responsabilităților comerciale și financiare ale utilizatorilor de sistem și oferă OST un cadru mai clar pentru confirmarea sau refuzul tranzacțiilor de transfer.

Prin soluțiile identificate, proiectul stabilește mecanisme de alocare mai clare și mai previzibile, aplicabile în mod uniform participanților vizați, fără caracter discriminatoriu. Aceste intervenții contribuie la eliminarea prevederilor devenite inaplicabile, la reducerea incertitudinilor operaționale și la aplicarea mai coerentă a Regulamentului nr. 421/2019.

3.3. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În elaborarea prezentului proiect, analiza opțiunilor alternative a fost posibilă doar în limitele cadrului juridic european și național, care stabilește în mod obligatoriu principiile privind accesul la rețele, alocarea capacității și gestionarea congestiilor. Regulamentul (CE) nr. 715/2009, aplicabil direct în Republica Moldova prin Decizia Comunității Energetice, precum și Legea nr. 108/2016, nu permit adoptarea unor soluții fundamentale diferite de cele prevăzute la nivel european, motiv pentru care evaluarea s-a concentrat pe aspectele tehnice ale implementării.

O opțiune examinată inițial a vizat dezvoltarea unei soluții electronice naționale distincte pentru gestionarea proceselor aferente punctelor interne ale sistemului de transport. Această opțiune nu a fost reținută la această etapă, având în vedere caracterul limitat și predominant procedural al intervenției, precum și necesitatea evitării unor costuri suplimentare disproporționate pentru OST și, indirect, pentru utilizatorii de sistem.

Totodată, platformele regionale de rezervare a capacității nu pot fi utilizate pentru alocarea capacității la punctele interne ale sistemului de transport, precum punctele de ieșire spre rețelele de distribuție sau spre consumatorii finali racordați direct la rețeaua de transport. Aceste platforme sunt aplicabile exclusiv punctelor de interconectare, unde capacitatea este rezervată prin licitații organizate conform regulilor specifice acestor puncte.

Deoarece proiectul nu urmărește extinderea utilizării platformei regionale asupra punctelor interne, ci instituirea unui cadru procedural distinct pentru acestea, prin reguli clare privind nominalizarea, renominalizarea, determinarea capacității disponibile și alocarea cantităților de gaze naturale. Modalitățile tehnice concrete de implementare a acestor proceduri urmează să fie asigurate de OST, în condițiile cadrului legal aplicabil.

Nu în ultimul rând, a fost examinată opțiunea menținerii cadrului normativ actual fără intervenții asupra procedurilor aplicabile punctelor interne. Această opțiune nu a fost reținută, întrucât nu ar fi permis eliminarea prevederilor devenite inaplicabile, nu ar fi remediat lipsa unor reguli clare pentru punctele interne și nu ar fi asigurat corelarea Regulamentului nr. 421/2019 cu modul actual de rezervare și utilizare a capacității în sistemul de transport al gazelor naturale.

În ansamblu, opțiunile analizate confirmă că soluția propusă reprezintă o abordare proporțională și echilibrată, care răspunde necesităților practice ale sectorului, fără a introduce obligații administrative sau investiționale disproporționate pentru OST, utilizatorii de sistem sau alți participanți implicați.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului nu implică modificări structurale la nivelul autorităților publice și nu presupune crearea sau reorganizarea unor instituții.

ANRE își va exercita atribuțiile în continuare în baza competențelor stabilite de Legea nr. 108/2016, în special în ceea ce privește monitorizarea accesului la rețele și a mecanismelor de alocare a capacității.

Se constată însă o extindere moderată a atribuțiilor de supraveghere, determinată de:

1. monitorizarea utilizării platformelor de rezervare a capacității;
2. verificarea respectării obligațiilor de transparență;
3. evaluarea aplicării mecanismelor de gestionare a congestiilor.

Aceste atribuții pot fi realizate în cadrul structurii existente, fără necesitatea suplimentării resurselor instituționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu generează impact direct asupra bugetului de stat sau bugetelor locale, întrucât implementarea și monitorizarea noilor prevederi de către ANRE se vor realiza în limitele resurselor instituționale curente.

Pentru operatorul sistemului de transport (OST), proiectul implică asumarea unor costuri tehnice și operaționale minimale și strict necesare, justificate de standardizarea pieței. Deși proiectul nu impune dezvoltarea de la zero a unei platforme informatice naționale (fapt ce ar fi generat costuri investiționale disproporționate), acesta obligă OST la digitalizarea interacțiunilor. Această „digitalizare” presupune integrarea (prin soluții de tip API) a sistemelor informatice interne ale OST cu Platformele regionale de rezervare a capacității (ex.: *SaaS – Software as a Service*, ex. *RBP sau PRISMA*) recunoscute la nivel european. Costurile aferente se rezumă la:

1. Costuri de adaptare a procedurilor interne și a documentației contractuale (suportate din bugetul curent operațional);
2. Costuri IT de aliniere a sistemelor interne de tip ERP pentru interoperabilitatea cu platforma regională și, eventual, achitarea taxelor anuale de utilizare a platformei externe. Aceste costuri urmează a fi realizate în limita resurselor operaționale aprobate ale OST și sunt complet recuperabile pe termen mediu prin eficientizarea procesului de alocare, neavând un impact tarifar semnificativ care să afecteze utilizatorii de sistem.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul generează un impact exclusiv pozitiv și direct asupra sectorului privat (cei 35 de furnizori licențiați și marii consumatori racordați direct), prin digitalizarea și automatizarea proceselor de nominalizare și alocare. Beneficiile cuantificabile și calitative includ:

1. Reducerea sarcinilor administrative prin trecerea de la un sistem de cereri manuale (fax/email) la utilizarea interfețelor platformelor electronice regionale elimină timpii morți, economisind estimativ între 10 și 20 de ore de muncă administrativă per furnizor, lunar.
2. Evitarea pierderilor financiare prin implementarea regulilor clare de stabilire a punctelor virtuale și a principiului „*pro - rata*” sau „*alocare = nominalizare*” confirmată în caz de avarii de măsurare, utilizatorii de sistem beneficiază de un grad înalt de predictibilitate. Astfel, sunt eliminate situațiile în care furnizorii suportau penalități financiare pentru dezechilibre cauzate de lacunele de alocare ale OST/OSD.
3. Monetizarea capacităților blocate asigurată prin reglementarea expresă a pieței secundare (*transferul complet și cel de drept de utilizare*) va permite furnizorilor să își recupereze costurile aferente capacității rezervate și neutilizate, tranzacționând-o în mod flexibil.

4.3.1. Accesul pe piață și eliminarea barierelor la intrare

Proiectul de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 nu instituie un nou regim de acces pe piața gazelor naturale, ci clarifică regulile aplicabile alocării capacității la punctele interne ale sistemului de transport, respectiv la punctele de ieșire spre rețelele de distribuție și spre instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali noncasnici racordați direct la rețeaua de transport.

Prin stabilirea acestor reguli clare privind nominalizarea, renominalizarea, constituirea punctelor virtuale de ieșire și alocarea cantităților de gaze naturale, proiectul reduce riscul de aplicare neuniformă a procedurilor de către participanții implicați. Astfel, utilizatorii de sistem vor beneficia de un cadru mai previzibil privind modul în care este determinată și alocată capacitatea la punctele interne, fără a fi introduse condiții suplimentare de acces sau sarcini administrative disproporționate.

În acest mod, proiectul creează condiții mai favorabile pentru participarea unui număr mai mare de furnizori și alți utilizatori de sistem, inclusiv pentru participanți noi, consolidând caracterul deschis și competitiv al pieței gazelor naturale, în conformitate cu obiectivele stabilite de Legea nr. 108/2016.

4.3.2. Impactul asupra capacității de a concura și situația IMM-urilor

Proiectul de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 nu are un impact direct asupra întreprinderilor mici și mijlocii, întrucât nu introduce obligații sau costuri suplimentare pentru această categorie de întreprinderi. Prevederile propuse vizează exclusiv mecanismele operaționale de acces la rețelele de transport, contribuind la menținerea unui cadru concurențial nediscriminatoriu, fără efecte negative asupra IMM-urilor.

4.3.3. Prevenirea comportamentului anticoncurențial

Proiectul de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 asigură un cadru transparent și nediscriminatoriu de acces la rețelele de transport, și transferul capacității, ceea ce susține aplicarea uniformă a regulilor.

Stabilirea unor principii clare de alocare, inclusiv „*primul venit-primul servit*”, „*pro rata*” și „*alocare = nominalizare confirmată*” în cazurile prevăzute de Regulamentul nr. 421/2019, contribuie la reducerea riscului de tratament preferențial și la creșterea transparenței în relația dintre OST, OSD, utilizatorii de sistem și consumatorii finali noncasnici racordați direct la rețeaua de transport.

Totodată, publicarea informațiilor privind capacitatea disponibilă și utilizată, precum și stabilirea unor mecanisme clare de alocare, contribuie la reducerea asimetriilor informaționale și la utilizarea eficientă a capacității, ceea ce în sine contribuie la crearea unui mediu concurențial echilibrat.

4.4. Impactul social

Proiectul de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 nu generează un impact social direct asupra populației, întrucât prevederile acestuia vizează în principal relațiile operaționale și comerciale dintre OST și utilizatorii de sistem, fără a introduce obligații sau restricții noi aplicabile consumatorilor finali.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul este un act normativ procedural care reglementează mecanismele de acces la infrastructura existentă, fără a modifica volumele de gaze transportate sau parametrii tehnici și de mediu ai infrastructurii. Nu se modifică valorile de emisii, utilizarea resurselor naturale, consumul energetic sau infrastructura fizică. Impactul asupra mediului este unul neutru.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate

4.7. Concluzii pe baza analizei impacturilor

Proiectul de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 este justificat, necesar și oportun, întrucât răspunde unor deficiențe practice identificate în aplicarea cadrului normativ existent. Pe termen mediu, clarificarea procedurilor și digitalizarea proceselor pot genera beneficii administrative și economice care justifică costurile de implementare.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect nu urmărește transpunerea unor norme noi ale Uniunii Europene, ci asigură aplicarea operațională și procedurală a cadrului UE deja preluat în legislația națională, inclusiv prin Legea nr. 108/2016 și Regulamentul nr. 421/2019.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu sunt necesare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii ANRE privind modificarea Regulamentului nr. 421/2019 a fost elaborat de OST și consultat cu utilizatorii de sistem și alți operatori de sistem. ANRE a publicat proiectul și Notă de fundamentare pe pagina web oficială a ANRE pentru consultare publică, în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Urmare procesului de consultare publică, la data de 22 mai 2026, au fost recepționate avize de „Orhei-gaz” SRL, „Chișinău-gaz”, „Cimișlia-gaz” SRL, SRL, „Bălți-gaz” SRL, SA „Energocon”, „Florești-gaz” SRL, „Dynamic Gas Group” SRL, SD „Energy Engineering Group”, „Ungheni-gaz” SRL care nu au propuneri sau obiecții la proiect. În avizul său „Găgăuz-gaz” SRL s-a referit la termenul de realizare a alocărilor finale per portofoliu, în baza informațiilor transmise de OST. Toate propunerile și obiecțiile prezentate au fost incluse în sinteza obiecțiilor care se anexează la materialele dosarului aferent proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul Hotărârii ANRE privind modificarea Regulamentului nr. 421/2019 a fost examinat în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător și a fost susținut în cadrul ședinței din data de 2 iunie 2026.

De asemenea varianta finală de proiect a fost supusă expertizei de către Ministerul Justiției, conținutul proiectului fiind perfectat conform avizului recepționat.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect modifică Regulamentul privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 421/2019. Modificările se încorporează în cadrul normativ existent și sunt compatibile cu Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Hotărârea ANRE nr. 420/2019 privind aprobarea Codului rețelelor de gaze naturale, Hotărârea ANRE nr. 534/2019 privind aprobarea Regulilor pieței gazelor naturale și Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Având în vedere că proiectul are drept scop transpunerea operațională a obligației legale prevăzute la art. VI alin. (4) din Legea nr. 152/2025, care impune Agenției aprobarea procedurii de alocare a capacității la punctele interne ale rețelelor de transport al gazelor naturale în termen de 9 luni de la intrarea în vigoare a legii, precum și necesitatea eliminării de urgență a prevederilor caduce de la pct. 24-54 din Regulamentul nr. 421/2019, generatoare de fragmentare administrativă și de dispute comerciale recurente între OST, OSD și utilizatorii de sistem, se impune ca prezentul proiect de Hotărâre să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Această prevedere este conformă cu art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care permite derogarea de la termenul standard de o lună prevăzut la alin. (1) al aceluiași articol în cazurile ce vizează realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, precum și eliminarea unor lacune din legislație sau a contradicțiilor între actele normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Regulamentului nr. 421/2019 presupune realizarea unui set de măsuri coordonate la nivelul OST.

În prima etapă, ulterior aprobării actului normativ, operatorul sistemului de transport va asigura alinierea cadrului procedural intern, inclusiv actualizarea regulilor comerciale, a procedurilor operaționale și a documentației contractuale, în conformitate cu noile prevederi. În paralel, vor fi inițiate măsurile necesare pentru adaptarea sistemelor informatice, în vederea implementării mecanismelor de rezervare și alocare a capacității, inclusiv integrarea sau interoperabilitatea cu platformele electronice relevante.

În etapa următoare, OST va asigura informarea și instruirea utilizatorilor de sistem, prin publicarea informațiilor relevante pe pagina oficială, organizarea de sesiuni de informare și, după caz, punerea la dispoziție a ghidurilor operaționale privind aplicarea noilor proceduri. Această etapă este esențială pentru asigurarea unei tranziții eficiente și pentru reducerea riscurilor de interpretare neuniformă a prevederilor din regulament.

În ceea ce privește monitorizarea respectării prevederilor Regulamentului nr. 421/2019, Agenția va asigura supravegherea aplicării acestuia de către OST și utilizatorii de sistem, în baza atribuțiilor stabilite de cadrul legal aplicabil. Monitorizarea va fi realizată inclusiv prin analiza rapoartelor prezentate de operatorul sistemului de transport, precum și a informațiilor relevante privind utilizarea capacității și funcționarea mecanismelor de acces la rețea.